

6. Domácnosti a bydlení

Struktura domácností

Mladí lidé ve věku patnáct až dvacet devět let stojí v mnohých případech i v čele domácností. Podle výsledků sčítání lidu 2011 bylo v Kraji Vysočina takových domácností 10 779, což představovalo 5,4 % všech domácností v kraji. Ve více než polovině případů šlo o domácnosti jednotlivců. Více než 5 600 těchto domácností tvořilo na Vysočině desetinu celkového množství domácností jednotlivců. Zbytek „mladých“ domácností tvořily rodiny, častěji úplné než neúplné.

V mezikrajském srovnání se domácnosti v čele s osobou ve věku 15 a 29 let vyskytovaly na Vysočině **méně často**, jejich podíl na celkovém počtu domácností byl u úplných rodin i domácností jednotlivců po Zlínském kraji druhý nejnižší, u neúplných rodin čtvrtý nejnižší (za Zlínským a Jihomoravským krajem a Hlavním městem Prahou).

Tab. 6.1 Hospodařící domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let podle typu domácnosti a způsobu bydlení v Kraji Vysočina

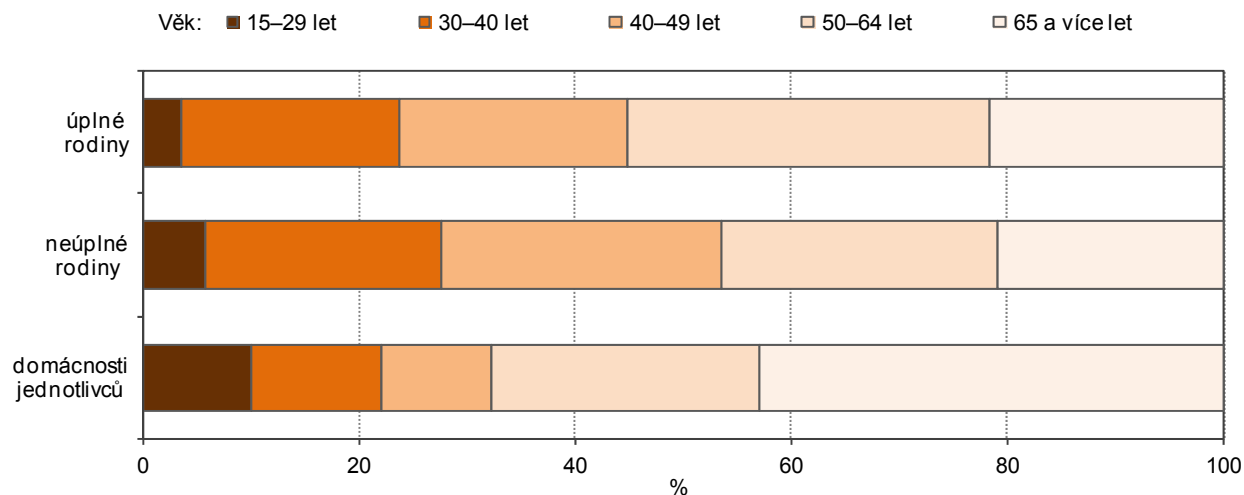
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom (%)		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let celkem	10 779	35,5	12,4	52,1
v tom podle způsobu bydlení:				
bydlící v bytech	10 533	36,1	12,5	51,4
bydlící mimo byty	235	6,8	6,0	87,2
bydlící v zařízeních	11	27,3	72,7	-

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

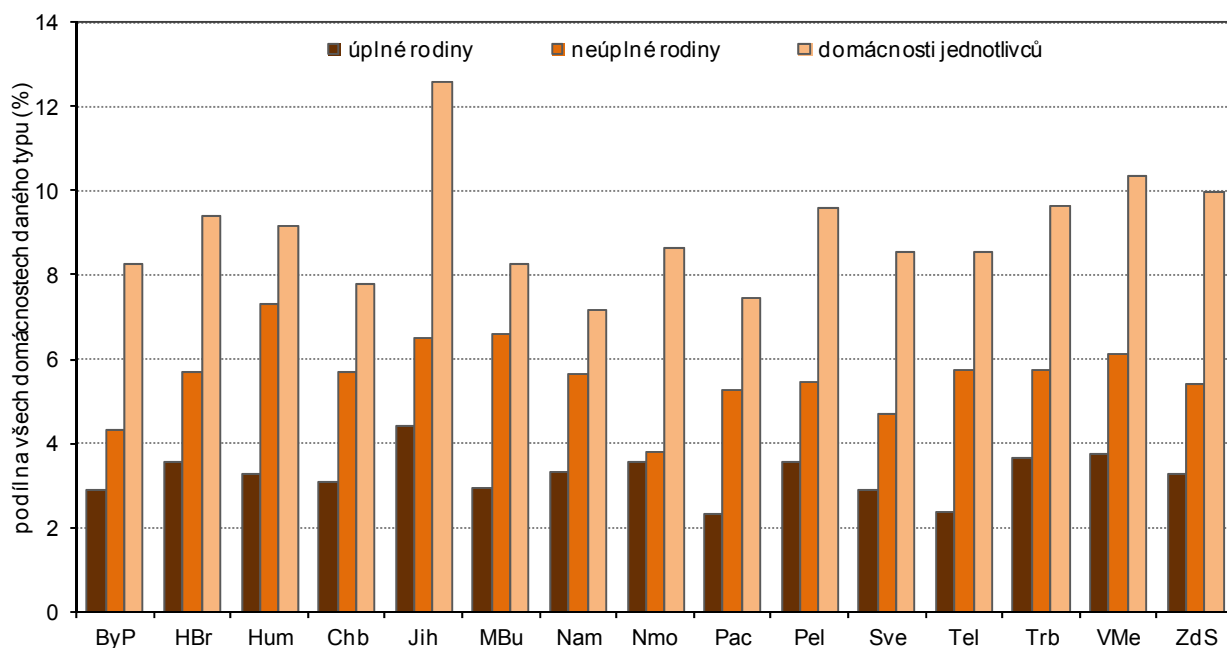
Graf 6.1 Domácnosti podle typu domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB2011

Graf 6.2 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP Kraje Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB2011

Domácnosti jednotlivců

V domácnostech jednotlivců žili v roce 2011 na Vysočině **častěji** patnácti až devětadvacetiletí **muži** (57 % domácností jednotlivců v této věkové skupině), podíl žen dosáhl 43 %. Pokud jde o rodinný stav, převládali jednoznačně svobodní muži i svobodné ženy, jediný rozdíl představoval jen u žen o něco málo vyšší podíl vdaných a rozvedených osob.

Samostatně žijící muži i ženy bydleli nejčastěji samostatně v bytě, u mužů tomu tak bylo ve více než třech čtvrtinách případů, ženy tvořící domácnost jednotlivce naopak o něco častěji (rozdíl 3,5 procentního bodu) žily v jednom bytě ještě s další hospodařící domácností – i v mezikrajském srovnání jde o jeden z nejvyšších podílů (21,4 %).

Tab. 6.2 Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení v Kraji Vysočina

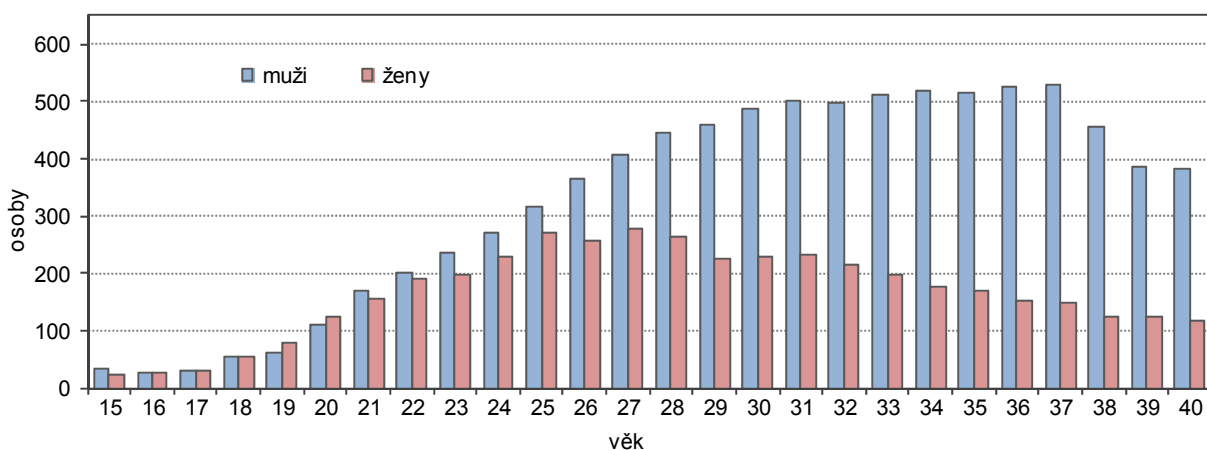
Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19	20–24	25–29		15–19	20–24	25–29
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	3 200	208	995	1 997	2 417	217	901	1 299
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	92,5	100,0	97,7	89,1	89,0	98,6	94,2	83,8
ženatý, vdaná	4,4	-	1,6	6,3	7,7	0,9	4,9	10,7
rozvedený, rozvedená	2,8	-	0,5	4,2	3,0	-	0,6	5,2
ovdovělý, ovdovělá	-	-	-	-	0,0	-	-	0,1
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	76,3	68,3	74,4	78,0	72,9	60,4	71,8	75,8
v bytě s další hospodařící domácností	20,0	24,5	21,9	18,6	23,5	32,3	24,4	21,4
mimo byty	3,7	7,2	3,7	3,4	3,6	7,4	3,8	2,8

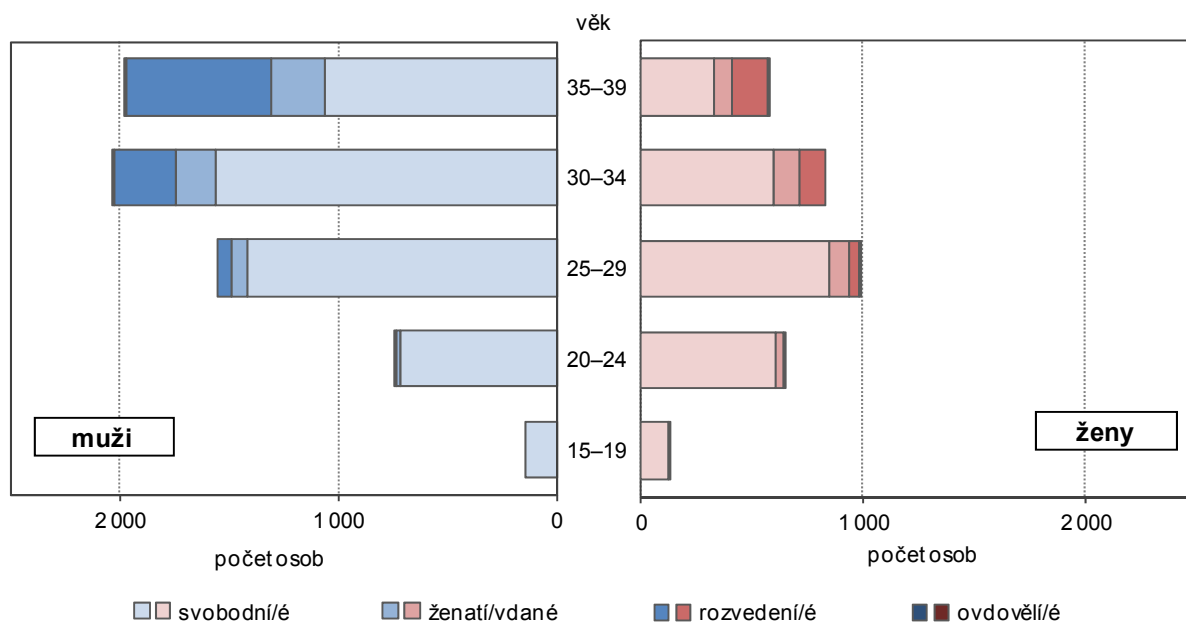
Graf 6.3 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.4 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Rodinné domácnosti

Na celkovém počtu úplných rodinných domácností se na Vysočině domácnosti v čele s osobou ve věku 15 až 29 let podílely 3,6 % procenta, relativně nejčastěji šlo o domácnosti s jedním dítětem (7,5 %). V této souvislosti je zajímavý pohled na faktická manželství, tedy společné soužití dvou nesezdaných osob. Takových domácností bylo v roce 2011 na Vysočině celkově přes osm a půl tisíce a téměř **pětinou** se na nich podílela faktická manželství v čele s osobou ve věku 15 až 29 let. A z jiného úhlu pohledu můžeme pozorovat, že tato faktická manželství tvořila v kraji více než **dvě třetiny** úplných rodinných domácností v čele s osobou ve věku 15 až 29 let.

Relativně častěji se „domácnosti mladých“ vyskytují i u domácností tvořených jednou neúplnou rodinou (v kraji podíl 5,8 %). Nejčastěji šlo o domácnosti s jedním dítětem – ve srovnání s úplnými rodinnými domácnostmi byl jejich podíl bezmála dvojnásobný.

Tab. 6.3 Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí, typu hospodařící domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Rodinné domácnosti	v tom s počtem závislých dětí (%)			
		bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	107 900	57,5	17,4	20,5	4,6
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	29	75,9	24,1	0,0	0,0
20–24	542	56,3	35,4	7,0	1,3
25–29	3 260	41,9	37,3	18,0	2,9
z úhrnu manželské páry	99 210	57,8	16,6	20,9	4,7
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	18	66,7	33,3	0,0	0,0
20–24	214	39,7	47,2	11,7	1,4
25–29	2 056	30,2	43,5	23,1	3,2
z úhrnu faktická manželství	8 558	54,1	26,7	15,6	3,6
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	11	90,9	9,1	0,0	0,0
20–24	323	66,6	28,2	4,0	1,2
25–29	1 201	61,7	26,7	9,3	2,2
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	23 208	51,5	31,5	14,1	3,0
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	109	22,0	63,3	11,0	3,7
20–24	346	10,7	78,0	10,1	1,2
25–29	884	6,2	70,6	19,2	4,0

Bydlení mladé generace

Domácnosti v v čele s osobou ve věku 15 až 29 let žily v roce 2011 na Vysočině častěji v **bytových domech** (61,3 %), což je na poměry kraje dosti vysoký podíl. Ve srovnání s domácnostmi celkem mnohem méně často žily ve vlastním domě (- 20,5 procentního bodu), naopak častěji bydlely v bytech v osobním vlastnictví a zejména v bytech nájemních. Především domácnosti jednotlivců relativně častěji žily v bytech se sníženou kvalitou.

Tab. 6.4 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu, právní formy užívání a typu bytu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

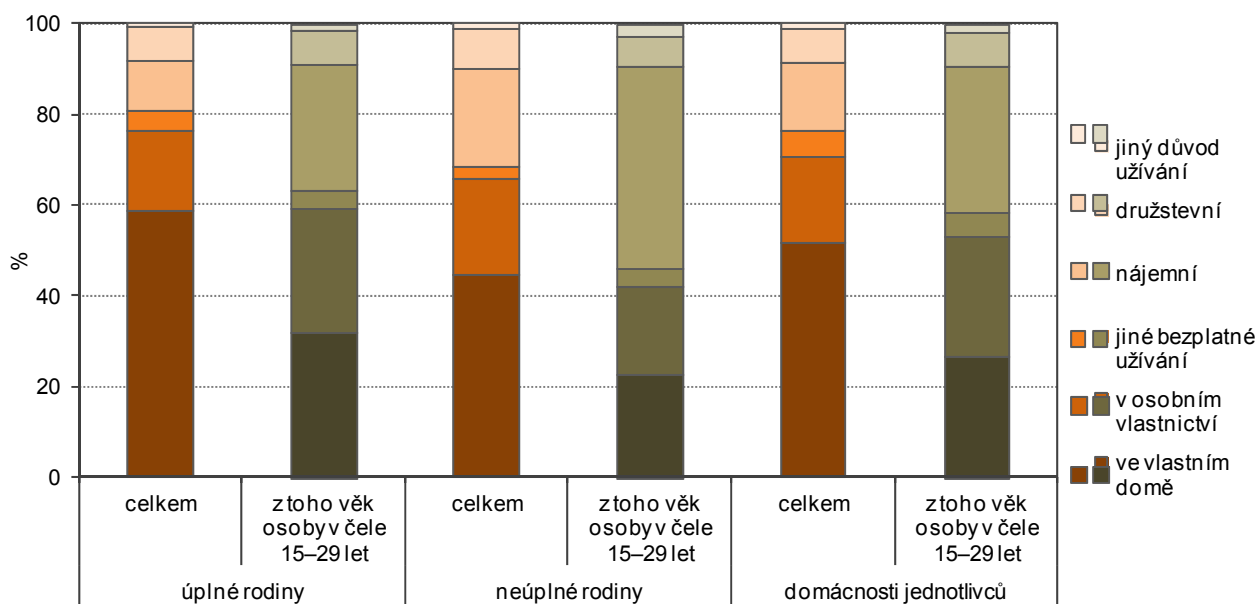
	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	3 392	1 092	4 203
z toho podle druhu domu (%):				
rodinné domy	36,4	39,8	33,2	34,5
bytové domy	61,3	58,7	64,6	62,6
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):				
ve vlastním domě	23,1	31,1	19,9	17,5
v osobním vlastnictví	23,0	26,2	16,8	22,0
jiné bezplatné užívání bytu	4,3	4,0	3,4	4,8
nájemní	27,8	27,1	38,5	25,6
družstevní	6,5	7,0	5,9	6,2
z toho podle typu bytu (%):				
byty standardní	86,2	96,8	86,9	77,5
byty se sníženou kvalitou	8,5	2,1	7,1	14,1

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

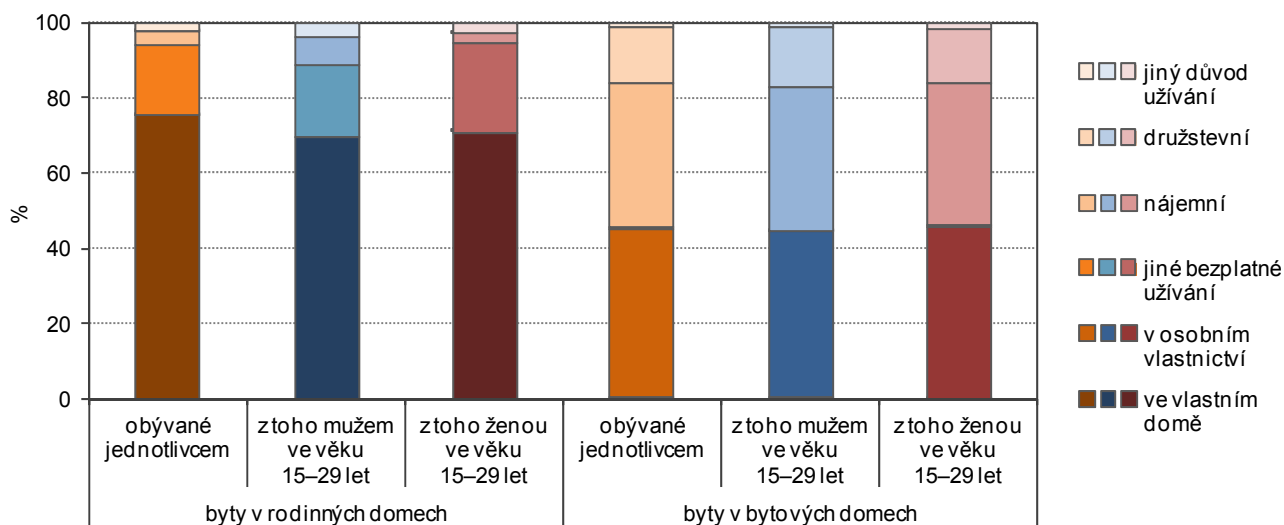
Graf 6.5 Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Graf 6.6 Domácnosti jednotlivců bydlící samostatně v bytě podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Domácnosti v čele s patnácti až devětadvacetiletou osobou na Vysočině v roce 2011 nejčastěji obývaly byty se **třemi obytnými místnostmi** (o ploše 8 m² a více), téměř čtvrtina bytů měla čtyři obytné místnosti. V bytech se třemi obytnými místnostmi žily nejčastěji jak úplné rodinné domácnosti, tak i neúplné rodinné domácnosti a domácnosti jednotlivců. Ovšem domácnosti žijící v rodinných domech obývají nejčastěji byty s pěti nebo čtyřmi obytnými místnostmi. Naproti tomu domácnosti mladých v bytových domech žijí zpravidla v bytech se třemi nebo dvěma obytnými místnostmi (ve více než polovině případů).

Tab. 6.5 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle počtu obytných místností v bytě, typu domácnosti a druhu domu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	5,6	16,2	27,2	23,0	12,8
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	3 392	2,4	13,9	29,9	29,8	19,8
1 neúplná rodina	1 092	7,5	17,1	26,5	21,8	10,4
domácnost jednotlivce	4 203	7,8	17,9	25,3	17,9	7,8
z toho podle druhu domu:						
rodinné domy	3 163	2,1	8,0	21,0	25,2	28,1
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 351	1,1	5,8	20,4	28,3	40,7
1 neúplná rodina	362	2,5	8,3	23,8	26,8	26,2
domácnost jednotlivce	1 450	3,0	10,0	21,0	21,9	16,8
bytové domy	5 329	7,8	21,2	31,2	22,3	4,0
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 991	3,2	19,1	36,3	31,1	5,7
1 neúplná rodina	705	10,4	21,7	27,9	19,4	2,6
domácnost jednotlivce	2 633	10,5	22,6	28,3	16,3	3,1

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Průměrná obytná plocha bytu u mladých domácností na Vysočině (59,1 m²) byla podstatně **nižší** než průměrná obytná plocha domácností celkem (přes 68 m²). Bylo to způsobeno především vysokým podílem domácností jednotlivců ve věku 15 až 29 let, u nichž průměrná obytná plocha činila jen necelých 54 m². Ale nižší než u domácností celkem je též obytná plocha bytu u úplných i neúplných rodin v čele s mladou osobou (o 10 m², respektive 5,7 m²).

Stejně jako u domácností celkem i u mladých domácností připadala v domácnostech na jednu osobu nejčastěji plocha o výměře 34 m² a více (mladé domácnosti 34,3 %, domácnosti celkem 32,3 %). O něco vyšší zastoupení takovýchto domácností u mladých bylo způsobeno vyšším podílem domácností jednotlivců ve věku 15 až 29 let.

Tab. 6.6 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, obytné plochy na osobu a průměrné obytné plochy bytu v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

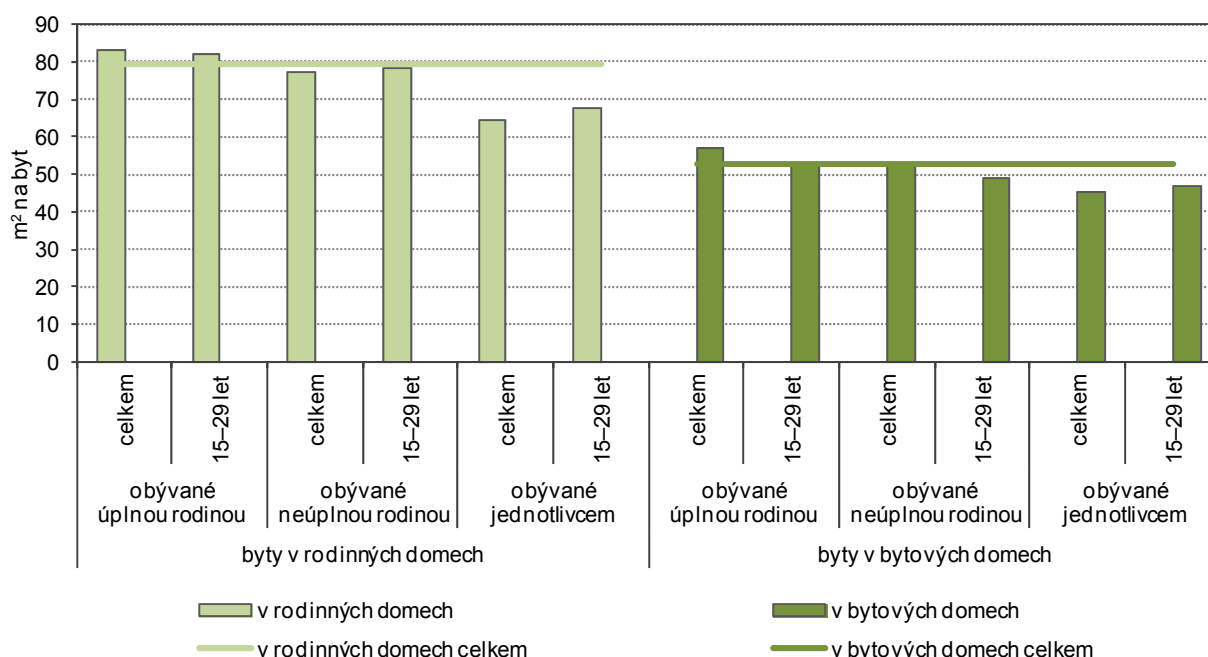
	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)					Průměrná obytná plocha bytu (m ²)
		do 9,9	10,0–17,9	18,0–25,9	26,0–33,9	34,0 a více	
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	3,9	15,2	16,7	11,9	34,3	59,1
v tom podle typu domácnosti:							
1 úplná rodina ¹⁾	3 392	6,7	28,1	28,3	16,2	14,4	64,1
1 neúplná rodina	1 092	7,7	22,1	23,0	12,6	11,5	59,7
domácnost jednotlivce	4 203	0,6	3,0	5,7	8,2	56,2	53,8

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Graf 6.7 Průměrná obytná plocha bytu podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu v Kraji Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V šesti desetinách domácností v čele s osobou ve věku 15 až 29 let připadala v roce 2011 v Kraji Vysočina na jednu obytnou místnost o ploše osm a více m² méně než jedna osoba. Průměrný počet osob na jednu obytnou místnost činil 0,71, i v tomto případě zejména vlivem domácností jednotlivců. Méně pohodlně si žily úplné rodinné domácnosti a zejména neúplné rodinné domácnosti, u nichž v průměru na obytnou místnost připadal více než jeden člověk – téměř v každé desáté neúplné rodinné domácnosti připadalo na jednu obytnou místnost dvě nebo více osob.

Tab. 6.7 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a počtu osob na obytnou místnost 8 m² a více v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	8 687	3 392	1 092	4 203
z toho počet osob na obytnou místnost 8m ² a více (%):				
do 0,49	28,0	7,0	4,6	51,0
0,50–0,74	24,4	32,3	25,2	17,9
0,75–0,99	6,8	14,2	10,3	-
1,00–1,49	19,6	31,6	27,6	7,8
1,50–1,99	2,9	5,4	6,3	-
2,00 a více	3,2	5,2	9,3	-
Průměrný počet osob na obytnou místnost	0,71	0,91	1,05	0,40

¹⁾ manželské páry i faktická manželství